

Pesachim Sources 60

מהר"ם חלאווה מסכת פסחים דף יג עמוד ב

משום ר' ינאי אמרו כשרות היו. פי' ר' ינאי לא ניחא ליה בההיא אוקמת' דנותר משום דכיון דטעון שריפה מיד לא משהינן ליה דדילמא אתי בה לידי תקלה אלא הכא בכשרות בגופן אלא דבר אחר גרם להם שלא ליאכל ושלש מדרגות יש בהן כיצד הקדישין ועדיין לא נשחט הזבח הרי הן קדושין קדושת דמין ונפדין ויוצאין לחולין נשחט הזבח קדושין קדושת הגוף ושוב אין נפדין דכתיב על חלות לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו הכתוב תלאן בזבח. נזרק הדם הותרו באכילה כזבח עצמו דכתיב ודם זבחיך ישפך והדר הבשר תאכל והכא כשקדוש קדושת הגוף אבל לא נותר באכילה שלא נזרק הדם ונשפך ואינו נשרף מיד עד שתעובר צורתן דתנן כל שפיסולו בגופו ישרף מיד בדם ובבעלים תעובר צורתם ויצאו לבית השריפה לקמן בפרק כיצד צולין הלכך כיון שצריך להשהייהו יהיב להו התם לסימן. ואב"א כשהקדישין בי"ג דאין מביאין קדשים לבית הפסול ואב"א כשהביאן בי"ד דר' ינאי תנא הוא ופליג וכי תימא והאיך אפשר שיארע לעולם כן שישפך הדם כבר אמרו בירושלמי ר' חנינא אמר פסולות היו מפני שהיו ממהרין להביא תודותיהן מפני חמץ שבתודות ואי אפשר שלא ישפך הדם של אחת מהן ונפסלת.

בית הבחירה למאירי מסכת פסחים דף יג עמוד ב

ולענין ביאור סוגיא מה שנאמר בה לעולם שנשחט הזבח אתה צריך לפרשה בדיעבד שהרי לכתחלה אין מביאין קדשים לבית הפסול והיאך נשחט בארבעה עשר או שמא לדעת האומר מביאין שהרי נחלקו בה וכמו שאמר בסוגיא זו למעלה וקסבר אין מביאין קדשים וכו' אלמא שיש סוברים שמביאין

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף לד עמוד א

והתנן, זה הכלל:

כל שפסולו בגופו - ישרף מיד, בדם ובבעלים - תעובר צורתן ויוצאין לבית השריפה!

רש"י מסכת פסחים דף לד עמוד א

ותעובר צורתה - היינו פסול לינה, עיבור צורת מראית בשר - בלינת לילה אחד הוא, וכיון שלנה בלילה הרי היא נותר, וטעון שריפה ונשרף, ועל כרחך מדבעינן העברת צורה - לאו כשפיגל בה או נטמאת או יצתה או מלקה שלא כמצותה קמיירי, דהא פסול מעליא הוא, ולמה לן לאהדורי אפסול לינה, ואין לנו דניבעי לינה אי לאו פסול היסח הדעת, ואי אמרת פסול חשש טומאה הוא - איכא למימר דהאי פסול בהיסח הדעת קאמר, וכיון דלא חזינן ליה דאיטמי, אלא חששא בעלמא הוא - בעי עיבור צורה, דלא מצינן למשרפה להדיא, שמא יבוא אליהו אחרי כן ויאמר טהורה היתה, ונמצאת ששרפנו קדשים טהורין, אלא, אם שם פסול הוא לעצמו אפילו לא נטמא - למה לי עיבור צורה?

בית הבחירה למאירי מסכת פסחים דף לד עמוד א

היסח הדעת ר"ל שהסיח דעתו משמירת בשר הקדשים פוסל בקדשים מתורת ספק טומאה ומ"מ כל שפיסולו בהיסח הדעת אינו פסול הגוף לגמרי עד שאפי' יתברר שלא נטמא ישרף כדין קדשים שנטמאו אלא ספק טומאה הוא וכל שנתברר שלא נטמא טהור מעתה כל שנפסל בהיסח הדעת או באיזה ספק טומאה אין שורפין אותן מיד שמא טהורים הם ויש עבירה בשריפתם אלא ממתנינן עד שתעובר צורתו ר"ל שישנהנו עד שיעשה נותר וישתנה מראיתו שיהא טעון שריפה בודאי וגומא קטנה חלולה היתה בבנין הרצפה בין כבש למזבח במערבו של כבש ששם היו זורקין פסולי חטאת העוף שפיסולן מספק עד שתעובר צורתן ויצאו לבית השריפה מפני שבקרבן מערבית דרומית היתה נעשית הא כל שפיסולו בודאי ישרף מיד בד"א בשפיסולו בגוף הבשר אבל אם היה הפסול בדם כגון שנטמא הדם או שמחמת הדם כגון שנשפך אין שורפין אותו עד שתעובר צורתו וכל שכן אם היה הפסול בבעלים כגון שנטמאו בעלים והפסח נשחט ואין מי שיאכלנו:

רש"י מסכת פסחים דף עג עמוד ב

תעובר צורתו - ימתינו לו עד שתעובר ממנו צורת בשר, דכיון דאין פסולו חמור לא שרפינן קדשים בבזיון, ועיבור צורה הוא פסול לינה, דהוה ליה פסולו בגופו.

רש"י מסכת מנחות דף ה עמוד א

תעובר צורתה - תניחנה עד למחר ותיפסל בלינה ותעובר מראה ליחלוחית בשר הימנה משום בזיון קדשים דכל זמן שלא נפסלו בלינה אין נשרפין אלא א"כ פסולו בגופו אלמא מדקתני תצא לבית השריפה יש מחוסר זמן לבו ביום.

תוספות מסכת פסחים דף טו עמוד א

ולד טומאה דרבנן - פ"ה כגון כלי שנטמא במשקין והק' ה"ר יעקב דאורליני"ש א"כ היכי יליף רבי מאיר מדברי ר' חנינא הא בשר קודש שנטמא מכלי שנטמא במשקין אינו נשרף אלא בעיבור צורה כדמוכח במס' חגיגה (דף כב. ושם) ובפ' על אלו מומין (בכורות דף לח. ושם) דקאמר כלי שנטמא במשקין מאחוריו תוכו ואזנו ואוגנו וידיו טהורין דעבוד בהו רבנן היכרא דלא לישרוף עליה תרומה וקדשים ומאחר שנעש' נותר אפי' היה טהור לגמרי מותר לשרפו עם הטמא' כדמוכח לקמן (ע"ב) מיהו אי עיבור צורה היינו לינה בעלמא אף על גב דלא הוי נותר לא קשה מידי

רבינו חננאל מסכת פסחים דף לד עמוד ב

זה הכלל כל שפסולו בגוף ישרף מיד בדם ובבעלים תעובר צורתו כלומר כל זמן שיתכן שיאכל מניחין אותו שמא יבוא אליהו ויתירנו באכילה עד שיסריח וישנה מצורת בשר שאי אפשר להאכל כלל ויצא לשרפה

רבינו חננאל מסכת פסחים דף עג עמוד ב

רב אשי אמר רב דאמר לא בעי עקירה כי האי תנא הוא דאמר הכי דתני אם יש שהות ביום כדי לידע שמשכו הבעלים את ידם או שמתו או שנטמאו ולא שאל אלא שחט בשבת חייב ותעובר צורתו כלומר ישאר ימים עד שיבאיש ולא ישאר עליו אדמומית אלא תעשה צורתו כעין ירקרוקת ויצא לבית השרפה ומדקתני תעובר צורתו ש"מ דלאו פיסולו בגופו אלא מחמת דבר אחר ש"מ דהאי תנא לא בעי עקירה וכיון שמתו בעליו או נטמאו או שמשכו את ידם ממילא הוי ליה שלמים ופסולו משום דנשחט אחר תמיד של בין הערבים לפיכך בעי [עיבור] צורה ודחי' ממאי דכי מוקמת לה הכי היא דלמא לעולם פיסולו בגופו הוא דהאי תנא סבר לה כרבה דאמר אפי' פגול שדברי הכל פיסולו בגופו הוא טעון צורה דאי לא תימא הכי דהאי תנא ודאי בעי עקירה תינח במי שמתו בעליו או משכו את ידם איכא למימר סתמיה לשלמים קאי אלא נטמאו בעלים מי איכא מאן דאמר לא בעי עקירה והא אמר ר' חייא בר גמדא נזרקה וכו' אלא מחוורתא יוסי בן חוני היא כדשנין מעיקרא:

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת פסחים פרק ז משנה ט

ותעבור צורתו, הוא שישאר עד שיתעפש ויתקלקל, לפי שהכלל אצלינו כל שפסולו בגופו ישרף מיד בדם ובבעלים תעבור צורתו וישרף. ולא חלק ר' יוחנן בן ברוקה אלא אם נטמאו בעליו או מתו קודם זריקת הדם לפי שהוא מדמהו לפסולו בגופו. ואין הלכה כר' יוחנן בן ברוקה.

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת שקלים פרק ז משנה ג

תעבור צורתו, מניחין אותו עד שיתקלקל ושורפין אותו, לפי שאנו חוששין שמא עבר זמנו ונעשה נותר. נמצא שהתועלת באמרנו שהוא עולה או חטאת או שלמים, למי שעבר ואכלו, שאם אכל מה שנמצא בירושלם אינו חייב כלום שהרי הוא שלמים, ואם אכל כהן חתיכות הנמצאות בעזרה אינו חייב כלום לפי שהן חטאת. אח"כ חזר לדין אחר הדומה לזה ואמר בשר

רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ו הלכה כ

איברי חטאת שנתערבו באיברי עולה, מניחין הכל עד שיפסדו ותעובר צורתן, ושורפין אותן בעזרה במקום ששורפין פסולי המוקדשין.

רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יב הלכה ו

נסכים שקדשו בכלי שרת ונפסל הזבח, אם נפסל בשחיטה לא קדשו הנסכים ליקרב, נפסל מקבלה ואילך קדשו הנסכים ליקרב, שאין הנסכים מתקדשים ליקרב אלא בשחיטת הזבח, ומה יעשה בהן, אם היה שם זבח אחר זבוח באותה שעה יקרב עמו, ואם לא היה שם זבח אחר זבוח באותה שעה נעשו כמי שנפסלו בלינה וישרפו, במה דברים אמורים בקרבן צבור מפני שלב בית דין מתנה עליהן, אבל בקרבן יחיד הרי אלו לא יקרבו עם זבח אחר ואף על פי שהוא זבוח באותה שעה אלא מניחין עד שיפסלו בלינה וישרפו. +/השגת הראב"ד/ נפסל מקבלה ואילך. א"א זה כתב לר"א בר"ש דבעי שני דברים המתירין ואם נתקבל הדם ונשפך כמי שנזרק דמו אבל לרבי אפילו בשחיטה לחוד קדשו ליקרב עם זבח אחר. +

תוספות מסכת פסחים דף פב עמוד א

מדקאמר בסמוך לן דמה נשפך דמה או שיצא חוץ לקלעים מנלן והתם לא בעי בע"כ מנלן שהם מיד בשריפה דהתנן בדם ובבעלים תעובר צורתו אלא מנלן בשריפה קאמר ושריפה דמיד מסברא נפקא לן ולא מקרא וא"ת ואמאי צריך קרא בפסול הדם דכיון דצריך עיבור צורה פשיטא דישרף משום נותר ואור"י דאיצטריך דלא ליעבד ליה קבורה קודם שיהיה נותר אי נמי הוה אמינא אפי' כשיהיה נותר לא ישרף דנותר שהיה ראוי לאכילה קודם שניתותר דוקא ישרף כדמשמע לא תותירו אלא תאכלוהו

רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יח הלכה יט

אכל פסח שלא נצלה, ולחמי תודה שלא הורמה חלתן, הרי זה חייב כרת משום טומאת הגוף, אף על פי שאינן ראויין למה שהן, אי אפשר שיתחייב אדם על אכילה אחת משום פגול ומשום נותר, שהפגול הוא הקרבן שנפסל במחשבת הזמן ואינו עולה לשם קרבן ולא נרצה כלל, והנותר הוא הנשאר מקרבן שקרב כמצותו לאחר זמן אכילתו.

רש"י מסכת כריתות דף יד עמוד א

בשתי בהמות לא מיירי ונותר ופיגול בחדא בהמה ליכא - דפיגול אינו אלא בד' עבודות של דם הילכך מדפגלה לא חזיא לא לאכילת אדם ולא לאכילת מזבח הלכך לא חייל עליה נותר.

רש"י מסכת זבחים דף צ עמוד א

ומשום נותר - דאין נותר אלא בבשר באכילה בתוך זמנו כדכתיב (ויקרא יט) ביום זבחכם יאכל וממחרת וגו'.